

خلاصه کتاب:

خلاقیت و حل مساله

نویسنده: برایان تریسی

برگرداننده به فارسی: رامک فدائیان

سازمان فرهنگی فرا

این کتاب، برگردان به فارسی اثر زیر است:

Creativity & Problem Solving

By: Brian Tracy

Printed in 2015

ISBN-13: 978-0-8144-3316-4

فهرست کتاب

۷	مقدمه ناشر
۹	پیش‌گفتار
۱۱	۱. سرچشمه‌های خلاقیت
۱۵	۲. سه محرک خلاقیت
۲۱	۳. روش توفان ذهنی
۲۷	۴. پرسیدن برای برانگیختن خلاقیت
۳۳	۵. بازگشایی قفل قدرت تیم
۳۹	۶. نیک‌اندیشی؛ مهره اصلی
۴۵	۷. پرورش ویژگی‌های نوابغ
۵۱	۸. حل مساله در هفت گام
۵۷	۹. تمرین‌های فعال‌ساز ذهن
۶۵	۱۰. از سه ذهن خود برای تفکر استفاده کنید
۷۳	۱۱. دو رویکرد تفکر را تمرین کنید
۷۹	۱۲. تمرین تفکر جانبی
۸۳	۱۳. نحوه عملکرد ذهن
۸۹	۱۴. بازبینی نظام‌مند حل مساله
۹۵	۱۵. تمرین تفکر بر مبنای صفر
۱۰۱	۱۶. رویارویی با واقعیت
۱۰۷	۱۷. اجازه ندهید موانع به مشکل تبدیل شوند
۱۱۱	۱۸. هفت منبع نوآوری
۱۱۷	۱۹. ده راهکار خلاقانه برای محصولات خارج از رده
۱۲۳	۲۰. اصل مهندسی ارزش
۱۲۵	۲۱. ایده‌های خود را ارزیابی کنید
۱۲۹	نتیجه‌گیری

معرفی کتاب : خلاقیت و حل مساله

شما یک نابغه بالقوه هستید.

در افراد مثبت‌اندیش و خودباور، خلاقیت یک ویژگی ذاتی و خودکار است. سه عامل زمان گذشته، حال و خود شخص در شکل‌گیری خلاقیت تاثیرگذارند. داشتن تصویری خلاق از خود نیز بر خلاقیت می‌افزاید. بارها با خود تکرار کنید: «من یک نابغه‌ام!» خود را فردی بسیار خلاق بیندازید. فکر کنید هیچ مانعی وجود ندارد که نتوانید با ذهن خلاق خود بر آن فایق آیید.

در تفکر خلاق داشتن شفافیت بسیار ضروری است. لازم است اول درباره هدف یا آرمان خود تصمیم بگیرید و بعد موانع یا مشکلاتی که موجب شده‌اند تا کنون به اهداف خود نرسید، شناسایی کنید. هرچه در شناسایی هدف خود شفافیت بیشتری داشته باشید، خلق ایده برای برداشتن آن مانع یا برطرف کردن مشکل با سهولت بیشتری انجام می‌شود. به یاد داشته باشید آنچه در ذهن خود به عنوان مشکل یا مانع می‌پندارید، ممکن است حتما اشتباه باشد.

مغز انسان نزدیک به یکصد میلیارد سلول دارد که هر کدام مستقیم و غیرمستقیم به حدود بیست هزار سلول دیگر متصل است. با این حساب

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

تعداد افکاری که به ذهن می‌رسد از تعداد مولکول‌های شناخته‌شده جهان هستی بیش‌تر است.

یکی از قدرتمندترین روش‌های خلق ایده و دستیابی به اهداف، توفان ذهنی است. یک برگه کاغذ بردارید و مشکل خود را بصورت جمله پرسشی بالای آن بنویسید. بعد، هر ایده‌ای که به ذهن‌تان می‌آید -حتا ایده‌های خنده‌دار- را برای حل مشکل یادداشت کنید. یک ایده را که می‌توانید بلافاصله اجرا کنید برگزینید. اقدام آنی باعث می‌شود جوهره خلاقیت لحظه به لحظه در ذهن شما جاری شود.

بنجامین تره‌گو، نویسنده، می‌گوید: «بدترین شیوه استفاده از زمان، بهترین روش انجام کاری است که به هیچ‌وجه نیازی نیست انجام شود.» آیا ممکن است در مسیر اشتباهی قرار داشته باشید؟ آیا روشی که در پیش گرفته‌اید کارساز است یا نیازمند روشی به کل متفاوت هستید؟ کدام بخش‌های کسب‌وکار از دید شما پنهان مانده که تغییرات بازار، آن‌ها را به انزوا می‌کشاند؟ به‌جای دادن پول برای استخدام مشاور، خودتان پرسش سخت‌گیرانه را از خود بپرسید.

روش گروه اسمی، یکی دیگر از روش‌های قدرتمند و در عین حال ساده برای استخراج پاسخ‌های خلاقانه است. تمرین منظم این روش، تعداد و کیفیت ایده‌های خلاقانه را به نحو چشمگیری افزایش می‌دهد و روشی

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

فوق‌العاده برای یافتن راهکارهایی است که در گوشه‌ای پنهان شده و هنوز فرصت ظهور نیافته‌اند.

پژوهشگران ویژگی غالب مدیران را نیک‌اندیشی فراوان آن‌ها درباره شرکت، محصولات، خدمات و آینده بنگاه اقتصادی‌شان می‌دانند. نیک‌اندیشان هرگز واژه «مشکل» را به کار نمی‌برند. در عوض از «فرصت» استفاده می‌کنند. وقتی در هر مشکل و سختی به دنبال «فرصت» بگردید، موارد فراوانی را خواهید یافت که در صورت وجود «مشکل» از نگاه شما پنهان می‌مانند.

برای آن که یک نیک‌اندیش کامل شوید، باید به‌طور منظم ذهن خود را از طریق گفتگو با افراد مثبت‌اندیش و به‌دست آوردن ایده‌ها، اطلاعات و دانش تغذیه کنید. به خاطر داشته باشید هر آن چه ذهن را به خود مشغول می‌کند، در زندگی نیز جذب خواهد شد. اگر تفکر منفی داشته باشید و نگران رویدادهای آینده باشید، «قانون جذب» را مانند آهن‌ربا برای کشاندن آن رویدادهای نگران‌کننده به زندگی خود فعال کرده‌اید.

نوابغ سه ویژگی مشترک دارند:

اول تمرکز: بر یک موضوع تمرکز کنید. نوابغ توانایی تمرکز تک‌ذهنی صد درصدی را بر یک موضوع واحد تا مرز برون‌داشت همه عوامل حواس‌پرتی پرورش داده‌اند.

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

دوم روابط نامرتب: تصویر بزرگ‌تر را ببینید و در کسب‌وکار، مسایل به ظاهر نامرتب را با ذهنی باز و انعطاف‌پذیر و حتا کودکانه به یکدیگر ارتباط دهید.

سوم استفاده از یک روش نظام‌مند: طبق قوانین ریاضی فکر کنید. اگر در رفتارهای نوابغ خبره شوید، در اجرا نیز به سطح نوابغ خواهید رسید.

شما مجبور نیستید چرخ را دوباره اختراع کنید. هر مشکلی که داشته باشید، پیش‌تر جایی دیگر، توسط شخصی دیگر و اغلب با هزینه بالایی حل شده است. درباره مشکل خود هر مطلبی را که می‌توانید پیدا کنید، بخوانید، تحقیق کنید و از کمک مشاوران بهره‌مند شوید. یکی از روش‌هایی که به شما در شناسایی مهم‌ترین هدف زندگی‌تان کمک می‌کند روش فهرست سریع نامیده می‌شود. در این روش فرد فقط سی ثانیه برای نوشتن پاسخ به پرسش‌هایی که پیش روی اوست، زمان دارد. پاسخی که در این سی ثانیه روی کاغذ آورده می‌شود، روشنگر و اغلب موجب دگرگونی زندگی و کسب‌وکار است.

یکی دیگر از ویژگی‌های نوابغ و افراد خلاق، آینده‌نگری است. تصور کنید یک چوب جادو در اختیار دارید. اگر بتوانید آن را تکان دهید و آینده کسب‌وکار خود را از هر نظر بی‌عیب و نقص بسازید، چه شکلی خواهد

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

داشت؟ از چه نظر با آن چه امروز هست، متفاوت خواهد بود؟ و مهم‌تر از همه، اولین گامی که باید برای رسیدن از جایگاه فعلی به جایگاه مطلوب بردارید کدام است؟ پاسخ‌های خود را به این پرسش‌ها یادداشت کنید، نقشه بکشید و کار بر روی آن را از همین امروز آغاز کنید.

هر فرد سه ذهن برای اندیشیدن، حل مساله و تصمیم‌گیری دارد:

ذهن هوشیار: عینی، منطقی، منتقد و عملگرا است.

ذهن نیمه‌هوشیار: موتورخانه یا کتابخانه ذهنی و محل ثبت و انباشتن تمام تجربه‌ها، دانش و اندیشه‌هایی است که تا کنون داشته‌اید.

و ذهن ابرهوشیار: منبع تمام نوآوری‌ها و خلاقیت جهان بشر است. از هر سه ذهن خود استفاده کنید تا بطور هماهنگ قفل نبوغ ذاتی خود را بگشایید.

در تفکر خلاق، اطلاعات به سه روش پردازش می‌شوند: **دیداری**، **شنیداری و حرکتی**. وقتی برای حل یک مشکل در حال کار هستید، باید سعی کنید هر سه روش را امتحان کنید. البته همه از این روش‌های تفکر استفاده می‌کنیم، ولی یکی از روش‌ها اغلب بر بقیه غالب است. پیترو دراکر می‌گوید یکی از مهم‌ترین چیزهایی که باید انجام دهید آن است که بفهمید روش غالب مدیر شما در پردازش اطلاعات کدام است و

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

گزارش‌های خود را بر آن اساس تنظیم کنید. در هنگام حل مساله و تصمیم‌گیری، هرچه بیش‌تر از این سه روش استفاده کنید، به ایده‌ها و راهکارهای خلاقانه‌تری دست خواهید یافت.

تفکر بر مبنای صفر یک تکنیک تفکر خلاق است که به شما کمک می‌کند مشکل را دنبال کنید و راهکار را از جایی به‌طور کل متفاوت بیابید. روی اندیشه‌های پیشین خود خط بطلان بکشید و با پرسش «اگر مجبور باشم کار امروز را دوباره انجام دهم، آیا چیزی هست که با توجه به دانسته‌های فعلی، خود را درگیر آن نکنم؟» هر تصمیمی را که تا کنون گرفته‌اید به چالش بکشید. اگر پاسخ شما به این پرسش منفی باشد، اغلب بدین معناست که برای نجات دیر شده است. تنها مساله باقی‌مانده این است که قبل از فایق آمدن بر مشکل و توقف آن‌چه امروز می‌کنید، چقدر باید صبر کنید و چقدر برایتان هزینه دربر خواهد داشت.

برای آن‌که خلاق باشید و بهترین ایده‌های جدید را برای آینده خود کسب کنید، باید همت کنید و تمام موانع ذهنی که شما را از تفکر خلاق باز می‌دارد، کنار بگذارید. تفکر بر مبنای صفر یکی از بهترین ابزارهایی است که می‌توانید برای هرچه منعطف‌تر ماندن و تبدیل شدن به یک متفکر خلاق و شایسته در همه حوزه‌های زندگی مورد استفاده قرار دهید.

معرفی کتاب خلاقیت و حل مساله

عقب ایستادن و با دیدی صادقانه و عینی نگرستن به زندگی و کسب و کار شهامت زیادی می‌طلبد. شما با توجه به وضعیت امروز خود، اغلب مجبورید بپذیرید اشتباه کرده‌اید و تصمیمی که پیش‌تر گرفته‌اید نادرست بوده است. بسیاری، تغییر عقیده یا تصمیم را نشانه ضعف می‌دانند. ولی این درست نیست. توجه به تغییر اوضاع و ضرورت تغییر نگرش و رویکرد برای و بقا و رونق کسب و کار نشانه شهامت، شخصیت و شایستگی است. پس کلمات جادویی «من اشتباه کردم»، «تصمیمم نادرست بود» و «نظرم را عوض کردم» را به راحتی بر زبان آورید.

در پایان، قوانین طلایی کسب و کار را به یاد داشته باشید.

قانون شماره یک:

همیشه حق با مشتری است.

و قانون شماره دو:

هرگاه به تردید افتادید، دوباره به قانون شماره یک مراجعه کنید.